

זכרונאי, מורה דרך

השיחה אינה מוקלטת בשל תקלה חמישה מורי דרך מזיכרון לוו את הפלוגות השונות של גדוד 33; תחילת] אבל לא ברשימות של כץ. סוקולר מספר שהיה טכנית, השיחה מובאת פה מן המקום בו היא מופיעה בטייפ הקרב]] בין אלה שביקשו מאנשי טנטורה להיכנע לפני

תדי: אז ככה בזמנו שדיברנו, ספרתי לי שאבא שכטר שלח אותך לדבר עם המכובדים והזקנים

סוקולר: צדקי, ואבו דכנש [מונה עוד שמות]

תדי: אלה באמת היו מכובדים

סוקולר: כן

תדי: אבל אני מבין שאף אחד מהם לא היה המוכתאר?

סוקולר: לא לא, אבו בדיע היה המוכתאר

תדי: שזה אחמד אל-חאג

המלחמה, סוקולר: אחמד אל-חאג הוא מפרדים [הכוונה לכך שהיה בפרדים לאחר בזמן המלחמה היה תושב טנטורה], זה אחיו, אבו בדיע, אחמד הוא אח של ראש המועצה [לא זוכר את שמו המלא]

תדי: אתה זוכר אם הייתה שם מועצה בכפר שהיו שם כמה,

סוקולר: כן

תדי: זה היה יחד עם המוכתאר

סוקולר: כן, יחד עם המוכתאר

חזרה על אותם פרטים בקצב הכתבה]]

מבררים את תאריך מותו של אדם אחר]]

לא תדי: עכשיו ממה ששמעתי ראיתי, הבנתי שלא רק אותך שלחו לדבר זה אתה יודע

סוקולר: לא

בזיכרון תדי: גם אצל אפשטיין יש סיפור שהוא דיבר, וגם שמעתי עוד מישהו שדיבר, אולי גרף

סוקולר: לא מכיר

תדי: גרף דרך אגב היה גם במדריכים האלה ומורי הדרך?

רק חמישה היינו סוקולר: לא לא

תדי: מי הלך עם מי, איזה מורה דרך הלך עם איזו פלוגה?

סוקולר: לא זוכר, אני הלכתי משפיה דרך כפר לאם

תדי: מי הלך לבית הספר?

סוקולר: שם הלך אריה סמסונוב. ותשבי

מבררים שמו הפרטי של תשבי; פרטים על משפחת תשבי]

תדי: אתה דיברת על זה שפגשת את אבו קאסם, אבו דכנש וחליל צדקי

סוקולר: כן

תדי: מה היה קשר בין אבו דכנש לאבו פהמי

סוקולר: קרוב משפחה

תדי: למשפחת צדקי יש עוד קרובים בפרדיס?

סוקולר: לא היה אחד מת

תדי: אתה סיפרת, בזמן שדברת עם שניהם הוא דיבר אתך

עדר סוקולר: אבו דכנש, צדקי רצה שנעשה משהו, אבו דכנש היה קשוח, היה לו פרות...והבן הלך אחריו

אמר לי תלכו אמרתי לו תמסרו את עצמכם, אם לא - בשעתיים שלוש אתם שאלתי את אם יצאו בו שערות אז אתם תכנסו לטנטורה תסתכל על [המצח?] חליל צדקי מה אתה אומר, אמר זהו זה

היה משהו, אתה אמרת לי בקשר לזה שירד במשה תדי: לא היה מה להגיד חיילים זרים בטנטורה, זה משהו שאתה יודע? רוזנפלד, שאותו זמן היו גם

סוקולר: כן הם ירו בו

תדי: מה זה חיילים זרים

סוקולר: ערבים

תדי: סורים?

סוקולר: יכול להיות

תדי: או פלסטינים שהיו בקורס בסוריה וחזרו

סוקולר: יכול להיות

תדי: אלה אתה ראית בטנטורה

סוקולר: לא

תדי: רק אמרו לך

סוקולר: כן

תדי: היה איזה סיפור שהרבה מן הערבים סיפור לי שהיהודים הגיעו ברכבת לקרב

סוקולר: לא

תדי: הם אמרו שבקרב עצמו כל הצד המזרחי היה חסום על ידי רכבת

לא הייתה רכבת סוקולר: לא נכון

דנים בקו הרכבת; דנים ביחסים בין אריה סמסונוב ליעקב אפשטיין]]

דברים תדי: אתה חושב שיעקב אפשטיין [פפה: המוכתאר של זיכרון] עשה איזה בקשר לערבים שפגעו בביטחון?

ערביות סוקולר: לא, אם הם נתנו לו כסף לא עשה להם שום דבר, הוא הלך עם להוציא את הכסף שמה, הם ידעו איפה הן קברו את זה [פפה: כזכור מעדויות הצגתי, אנשי זיכרון חיפשו את אוצרות טנטורה אחרי הקרב] שכבר

תדי: יכול להיות בזמן שהלכו להוציא את הכסף יכול להיות שהלך אתו עוד מישהו להוציא את הכסף, אולי בורנשטיין

בן הוא היה הוא לא הלך שם עוד מאותו זמן סוקולר: בורנשטיין הוא טנטורי אדם ישר, יש לו עדיין בית שם

תדי: הוא לא הלך עם הערביות

אפילו שרצו שילך, הוא לא היה הולך סוקולר: לא לא הלך

מזה תדי: שאתה אומר שאפשטיין הלך להוציא כסף מה הכוונה, הוא משהו קיבל גם כן

סוקולר: בטח

תדי: הוא היה בן אדם עשיר אפשטיין

סוקולר: לא

תדי: לפי הסיפור אני מבין שיצא לו הרבה כסף, איפה כל הכסף?

סוקולר: לא יודע

לקרב תדי: פה יש לי שאלה מעניינת, אתה זוכר אם הייתה תוכנית לפני שיצאו לקרוא להם ברמקול? [לפי קציני החטיבה הייתה כוונה שלא מומשה לשלוח משוריין עם רמקול לקרוא לאנשים להיכנע ולמסור את נשקם] לטנטורה

סוקולר: כן הייתה תוכנית לצעוק שהם ימסרו את עצמם

מספר על החלוקה בין חמשת המדריכים שהגיעו מזיכרון]]

אז כבר התחילו היריות הם [שניים מן המדריכים] נפלו תכף מיד בתוך העמדות

בכל בודקים אם היו יריות מצפון או דרום; [מבררים אם נהרגו 14 בדרום או] הקרב; [מבררים שמות ההרוגים באלכסנדרוני; [מבררים את סיפור ההריגה של שני שמאושר כבר על ידי רוב העדים] סיפור אלכסנדרוני בתוך ג'יפ אנשי

זוכר תדי: על כל מקרה מספר ההרוגים הגדול היה בדרום, איך זה קרה אתה

אנחנו סגרנו סוקולר: כן הייתה לנו פקודה שנהייה בעמדות שאז יכנס אוטו ויצעק הספיק להיכנס משום שהחברה נהרגו כדחלה [אזור של הכפר], האוטו לא אתכם בלילה] ואנחנו עוד לא הגענו למקום אליו הצטרכנו [כבר בשתיים עשרה וחצי להגיע

השיקולים תדי: שאתה אומר שהייתה כוונה לצעוק להם, אתה לא יודע מה היו של הרמטכ"ל, אבל ממה שאתה יודע הכוונה הייתה שאם הם ימסרו את הנשק כמו פרדיס יישארו

סוקולר: כן, ככה היה מקודם שהלכתי להגיד להם

תכך תדי: זה דווקא מאוד מעניין, כי יש פה אחר כך פה עוד איזו שהיא שאלה שאת הגברים לקחו שנגמר הקרב אני מבין קופץ רגע שנגמר הקרב, אני נגיע לבית סוהר,

סוקולר: בית סוהר כן

תדי: מה קרה עם הנשים והילדים והזקנים

סוקולר: יש אנשים שהלכו לפרדיס

תדי: לא, אני מבין שבסוף חלק הגיעו לפרדיס

סוקולר: חלק הלכו לע'וארנה [ג'סר אל-זרקא]

כמה תדי: נגמר הקרב נשארו במקום אחרי שלקחו את הגברים נשארו נשים ילדים, זמן נשארו

סוקולר: יום יומיים אחרי זה העבירו אותם

תדי: יחד עם כל הגופות?

סוקולר: הגופות אחרי יומיים, אני הבאתי אנשים מפרדיס וקברו אותם

מה אמרו להם הגופות תדי: זאת אומרת במשך יומיים הנשים והילדים נשארו עם יכולים לעשות המשפחות? מה הם

סוקולר: שום דבר

תדי: לא הסכימו שיישארו בכפר

סוקולר: לא

תדי: למה

סוקולר: לא יודע מי שהלך לפרדיס הלך

תדי: יכלו ללכת לאן שרוצים

סוקולר: הרבה ברחו מן הים

תדי: הם היו בלי גברים

שקפץ סוף הקרב, הסירות היה בים, מי סוקולר: לא. היו משפחות שברחו לפני ברח

תדי: לפני שנגמר הקרב

סוקולר: אחרי שנגמר

תדי: אני מבין שאם רצו ללכת לפרדיס, הלכו

סוקולר: את הגברים לקחו לבית הסוהר

[בודקים איפה היו הגברים]

תדי: אני מבין שהם נשארו בפרדיס כמה שבועות

סוקולר: [מונה מקומות אליהם עברו משם]

הרבה פרדיסים גם ברחו מקודם

לבנים תדי: עכשיו, אני רוצה לחזור רגע לסיפור של אחרי שהרימו דגלים

לא מוקלט - סוקולר היה עד לתקרית, המוזכרת לפי הרשימות של תדי כן] אחרי נכנעו תושבים מטנטורה, על ידי הרמת דגלים לבנים, בכמה עדויות, שבה וכתוצאה מכך הרגו בתושבים] ירה בחיילי אלכסנדרוני צלף,

אנחנו סוקולר: הרימו דגלים לבנים הם עמדו בסיבוב כזה אולי 200 עד 230 איש. היינו הראשונים בכפר

דיג [תדי: זה היה קרוב לבית החרושת [בית החרושת לזכוכית, היום מרכז לחקר

סוקולר: לא קרוב לצד הים

בודקים היכן זה היה בין בית החרושות ליס]

סוקולר: ליד הבתים, הבתים היו עד הים, הבתים שלהם

תדי: אתה אומר 230 איש ,

סוקולר: 230 איש עם הידיים למעלה

תדי: זה מספר ספור כזה, אתה ספרתם אותם?

אחרי שהם נהרגו ספרנו אותם סוקולר: לא, ספרנו אותם בערך

תדי: ולאיזה מספר הגיעו?

סוקולר: אותו דבר

תדי: -230-

סוקולר: כן

תדי: מזה כמה אתה חושו נהרגו בקרב?

אחד סוקולר: הצלף דפק לבחור שלנו ברגל אז התחילו יריות אז התחילו להרביץ בשני ואז הם נהרגו

אז היה תוהו ובוהו, לא ידעו מאיפה יורים

תדי: בשביל להרוג 230 איש זה לוקח הרב שעות

סוקולר: הם היו במקום אחד

תדי: היה כבר אור?

חמות סוקולר: התחיל אור...אנחנו היינו אצל אחמד אל-חאג עוד אכלנו פיתות היה לו שתי קומות שם

תדי: הייתה לו טחנת קמח

סוקולר: הייתה לו אבל זה לא באות מקום

תדי: האח של המוכתאר

סוקולר: כן

היו? תדי: שאתה אומר אתם הלכתם לבתים לחיפוש, שהתחיל הירי...כמה חיילים

סוקולר: כל קבוצה הייתה 100 איש

אם 100 איש יורים אז תדי: זאת אומרת אתה מדבר על 100 איש שהיו שם במקום הרבה אפשר להרוג

בקרב עצמו לפני שהרימו ידים כמה נהרגו?

אותו, אקדם סוקולר: בודדים, אני זוכר את השמות... הבן של המוכתאר בדיע הרגו אבו דכנש ואחד סול ימאן מפרדיס, הוא ברח לפרדיס שם הרגו אותו..

פפה: מגד 33 מאשר שנהרגו מעטים בקרב עצמו]

יש בחור מג'בע גבע תדי: אתה זוכר עוד שמות אני רוצה להשוות את הרשימה אני מבין זה שעשה רשימה, השיג 22 שמות מתוך 200 הכרמל היום] שכתב על יותר זוכר מן הקבורה ממך ש230- איש האלה אתה זוכר מזה שהרימו ידים, אבל עצמה, פשוט ספרתם והגעתם ל230-?

סוקולר: כן

תדי: מזה אתה אומר בודדים נהרגו,

סוקולר: עשרה בקרב עצמו חוזר על שמות הטנטוראים שנהרגו בקרב

גם חילי אלכסנדרוני מאשרים מספר קטן של הרוגים בקרב עצמו]

תדי: אולי נגיע לסיפור של שמשון משביץ

סוקולר: מה הוא אומר?

תדי: הוא לא אומר הוא מת מזה שלוש שנים

במקרה בו סוקולר: הוא היה שקרן [מספר על כך שהיה לו וויכוח ידוע עם שמשון תפסו שני ערבים שהרגו את מרדכי פייקוביץ' [אלון] ושבגלל שמשון רק אסרו אותם והם ברחו ורק לימים השב"כ הרג אותם בכרכור]

תדי: כשאתם כבר בעצם השתלטתם על הכפר איזה תפקיד מילא שמשון?

סוקולר: הוא סחב מה שרצה פרות.. הוא היה בעל הבית הזה

תדי: הוא הלך עם רשימות והרג אנשים [כך מעידים פלסטינים רבים]

הוא היה חדרתי [נו אז ברור] סוקולר: לא, הוא היה שקרן גדול

תדי: שאתה אומר שקרן גדול מה אתה מתכוון

סוקולר: אהב לנפח את כל העניין

או תדי: תראה יש כמה מן האנשים שפגשתי, שאומרים שהוא הרג בעצמו אנשים לפי רשימות או אנשים שהכיר אותם

סוקולר: שקר, שמשון לא הכיר

שהוא הרג תדי: יותר מזה אמרו שהזהרונים עצרו אותן, הוויכוח היה לפי הספור אנשים, בבוקר הגיעו זיכרונים ותפסו אותן בבית הקברות יורה באנשים, אמר הם סורים, אמרו עזוב אותם

סוקולר: כל העניין שקר

תדי, לא, אחד סיפר לי

סוקולר: שקר, לא היה ולא נברא

תדי: השאלה היחידה למשל שאתה סיימת בחלק שאתם הייתם, איפה אתה היית בהמשך כדי לדעת אילו ראית את הכל או שהיו דברים שלא ראית?

הייתי שם יום וחצי עזבתי את המקום סוקולר: ברור שלא ראיתי שנגמר הקרב קברנו וזה

תדי: אתה הייתי מעורב אישית בקבורה

עם סוקולר: שמנו ערבים מפרדיס, שמו ערבי אחרי זה סגרו להם את העיניים החיטות [הכפיות] עוד שורה ועוד שורה אחד על השני וזה..

תדי: אני מבין שרק קשרו להם את העיניים והראשים

סוקולר: רק את הראשים עם הבגדים והכל

תדי: זה היה יום יומיים אחרי הקרב?

איפה סוקולר: אחרי שמונה ימים באתי חזרתי פה שקברנו אותם מול בית החרושת שפסי הרכבת היה הר גדול, התנפחו, אחרי יומיים שלושה ירד ההר

תדי: אחרי יומיים שלושה זה ירד

סוקולר: כן

תדי: אני מבין שאחר כך כיסו בעוד אדמה

סוקולר: לא יודע

תדי: למה שאלתי אותך לגבי שמשון [מצליב עדויות ומסביר את שיטת העבודה] לא היה הוצאה להורג או לא ראית?

סוקולר: לא היה, ולא ראיתי

תדי: אתה סותר לי הרבה עדויות אחרות, אין ברירה אם אתה אומר

העדיף סוקולר: [חוזר לסיפור הערבים שהרגו את פיקוביץ כהוכחה לכך שמשון הוא רק לקח את לאסור אותם ולא לירות בהם במקום כמו שסוקולר דרש] הפרות והעזים

תדי: אני מבין שזה הלך לצבא

[תשובה לא ברורה]

תדי: עכשיו לגבי ..אתה אמרת משהו שאתה הלכת עם הפנים מכוסים שם?

סוקולר: כי הכירו אותי, [נותן שמות]

תדי: אז למה הלכת עם פנים מכוסים.

בכל זאת הכירו אותי, סוקולר: לא רציתי שיכירו, הם היו חברים שלי עד היום
אמרתי להם התביישתי הגוף אחר כך אמרו לי לפי

תדי: זה לא היה לצורך תפקיד

פפה: בהמשך תובא עדות של אישה שראתה גבר מכוסה בשם מוטל אבל תייחס
לו הרג

שהיה סוקולר: לא, היו לי חברים שמה, הם לא עשו לי אף פעם רע, אני נכנסתי
מתוח, לא עשו לי אף פעם שום דבר רע

תדי: אתה דיברת על אנשים שעוד חיים

מבררים שמות של עדים נוספים שדתי יכול לראיין]

המשך השיחה לא לענייננו]